

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון תתריב
ערב שבת קודש פ' תולדות
מבה"ח וער"ח כסלו ה'תשע"ד

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'יחיילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים ושלוש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וקי"א שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש לכ"ק אדמו"ר שליט"א מלך המשיח מהרה יגלה אכ"ר

לזכות

החייל ב"צבאות השם" אלחנן דובער שמעון שי'
ליום הולדתו השישי לאויש"ט, ביום, ג' כסלו,

ה' תהא שנת עד בלי די

ולזכות אחותו

החיילת ב"צבאות השם" חנה תחי'

*

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' מנחם מענדל וזוגתו מרת גני' שיחיו מאראזאוו

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' משה וזוגתו מרת תמר שיחיו הלל

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ פנחס זליג ב"ר יצחק ז"ל

ולע"נ מאיר ב"ר צבי ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עמרי" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו - לשפע ברכות עד בלי די

ב"ה

3 דבר מלכות

משמעות ההכרזה "יחי אדוני המלך דוד לעולם" / משיחת ש"פ תולדות התשנ"ב

7 זמן הגאולה

מדוע מהפיכות קיצוניות מתרחשות בימינו בשקט / הזמן הנכחי ופרשת השבוע באור הגאולה

10 ניצוצות של משיח

חסר רק ה"מכה בפטיש" / קטעים קצרים ופתגמים בעניני גאולה

11 וילחום מלחמת ה' - וינצח

מיישבים גוים בא"י בכספים שנחרמו בשעת "כל נדרי" / שיחות בענין שלימות העם והארץ

13 המעשה הוא העיקר

כיצד יכולים להמתין ל"כיבודים" כשמדובר בפקו"ן? / הוראות למעשה בפועל

14 כתב יד קודש

הבשורה הכי טובה לשלוחים / מהגהת כ"ק אדי"ש מה"מ על שיחת ש"פ תולדות התשד"מ

ב. ועתה דע, שאלה בא דעם שליח: ער איז דאך פאקט א בשר ודם, און ער האט א גוף, 'הגדמה

בחוסריותו לנפיש אומות העולם" 10 - האט ער מורא און ער ווייסט ניט ווי וועט ער מכוון זיין

(בריוק) צו דורכפירן רצון המשלה און דערפון ניט משנה זיין וכו'?

ענטפערט מען אים: דורך דעם וואס ער וועט זיך פירן באופן פון 'המים תחי' עם ה'

אלקיד"י, און ער איז זיך מתגבר איבער די אלע פיתוי היצר מבפנים און אלע מניעות

ועיכובים מבחוץ - פארזיכערט מען אים אז ער וועט מכוון זיין צו רצון המשלה.

ווארום "איני מבקש כו' אלא לפי כח"י, האט מען אים זיכער געגעבן די כחות אויף

דורכפירן די שליחות בשלימותה, און מכוון זיין לרצון המשלה, כאטש און מ'איז א נשמה בגוף.

ואדרבה: דער משלה האט ארישגעקליבן ניט א מלאך אונטן טאן זיך שליחות, נאר דעם איד דוקא ווי

ער איז א נשמה בגוף - במילא האט ער אים זיכער געגעבן די כחות צו דורכפירן די

שליחות זיך מכוון זיין לרצון המשלה בשלימותה ובמילואה, ביו אין אן אומן פון 'כדבעי ליה'

למעשה" ובחריצות.

און ווי נשיא דורנו האט געזאגט אז עס דארף נאר זיין דער 'עמדו הכן כולכם" 14, וואס א מ'איז

ובאמור, פירן זיך באופן פון 'המים תחי' עם ה' אלקיד"י - דעמאלט האט מען די אלע ברכות

והצלחה און היינטגעוואונעם (בלשון העולם).

ג. רבוזינו נשיאנו האבן געזאלט און האבן געגעבן כחות און אלע זאכן ואל מען מקיים זיין

בשלימות. וואס דאס איז כולל אויך - אז מ'זאל מקיים זיין זיך שליחות פון רבוזינו

נשיאנו בשמחה ובטוב לבב, ווי מ'זעט במחש או בשעת מ'טוט א זאך, בבז"ד -

דורכפירן זיך שליחות פון חפצת היחודות והפצת המעונות הוצה - בשמחה ובטוב לבב,

צורירענערזייט, ניט עם צו שלימות אין דער מעלה.

וואס דאס - מקיים זיין זיך שליחות בשמחה וטוב לבב - האט אויך א שייכות מט די פרשה

וועלכע מ'גייט זייענען צו מנחה (לפני רצון דרשין) - מ' ויצא:

בהמשך צו 'ויצא יעקב מבאר שבע וילך הרגה" 16 שטייט 'וישא יעקב רגליו" 18, אין רש"י

מפרש (און נאכמער בארובה אין מדרשים 17): 'משנתבשר בשורה טובה שחזרה בשמחה נשא לבו את

רגליו ונעשה קל ללכת'.

אזוי אויך בענינו - דער שליחות פון רבוזינו נשיאנו: וואס פאר א בעסערע בשורה טובה

איז דא - ווי די אבטחה פון רבוזינו נשיאנו צו אלע זייערע שלוחים, אז זיי וועלן מצליח

זיין און זיי וועלן באקומען אלע ברכות והצלחה וכו'. במילא פועל'ט עם זיכער בא דעם שליח

הבשורה הכי טובה לשלוחים

בעמדנו בפתחת כינוס השלוחים העולמי ב"בית משיח" – 770, הננו מביאים צילום נדיר (מוקטן) מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על שיחת ש"פ תולדות, מבה"ח וער"ח כסלו ה'תשד"מ (נדפסה בלקו"ש חכ"ה ע' 340 ואילך)

פענוח הצילום כפי שנדפס בלקו"ש שם לאחרי הגהה נוספת (הכתי"ק בא בהדגשה):

ב. ווערט א שאלה בא דעם שליח: ער איז דאך א בשר ודם, און ער האָט א גוף, "הנדמה בחומריותו לגופי אומות העולם" – האָט ער מורא און ער ווייסט ניט ווי וועט ער מכוון זיין (בדיוק) צו דורכפירן רצון המשלח, דערפון ניט משנה זיין וכו'?

ענטפערט מען אים: דורך דעם וואָס ער וועט זיך פירן באופן פון "תמים תהי' עם ה' אלקיך", און ער איז **מחליט** זיך מתגבר זיין איבער די פיתויי היצר מבפנים און מניעות ועיכובים מבחוץ – איז זיכער אַז ער וועט מכוון זיין צו רצון המשלח,

וואָרום "איני מבקש כו' אלא לפי כחן", האָט מען אים זיכער געגעבן די כחות אויף דורכפירן די שליחות בשלימותה, מכוון זיין לרצון המשלח, כאָטש אַז מ'איז אַ נשמה בגוף. ואדרבה: דער משלח האָט אויסגעקליבן ניט אַ מלאך אויף טאָן די שליחות, נאָר דעם איד דוקא און ווי ער איז אַ נשמה בגוף – במילא האָט ער זיכער **באוואָרענט אַז ער זאָל האָבן** די כחות צו דורכפירן די שליחות, צו מכוון זיין לרצון המשלח בשלימותו ובמילואו, ביז אין אַן אופן פון "כדבעי לי' למיעבד", און – בהרחבה.

און ווי נשיא דורנו (**המשלח**) האָט געזאָגט אַז עס דאַרף נאָר זיין דער "עמדו הכן כולכם", וואָרום **ס'איז שוין מוכן**. וכאמור, פירן זיך באופן פון "תמים תהי' עם ה' אלקיך" – האָט מען די אַלע ברכות והצלחה און ווינטשעוואניעס (בלשון העולם).

ג. רבותינו נשיאינו האָבן געוואָלט און האָבן געגעבן כחות אַז אַלע זאָכן זאָל מען מקיים זיין בשלימות. וואָס דאָס איז כולל אויך – אַז מ'זאָל מקיים זיין די שליחות פון רבותינו נשיאינו בשמחה ובטוב לבב, ווי מ'זעט במוחש אַז בשעת מ'טוט אַ זאָך, בנדו"ד – דורכפירן די שליחות פון הפצת היהדות והפצת המעיינות חוצה – בשמחה ובטוב לבב, צופרידענערהייט, גיט עס צו שלימות אין דער פעולה.

וואָס דאָס – מקיים זיין די שליחות בשמחה וטוב לבב – האָט אויך אַ שייכול מיט די פרשה וועלכע מ'גייט **איצט** ליענען צו מנחה* **מנחת שבת** (זמן רעוא דרעוין) – פ' ויצא: בהמשך צו "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה" שטייט "וישא יעקב רגליו". איז רש"י מפרש (און נאָכמער באַרוכה אין מפרשים): "משנתבשר בשורה טובה כו' נשא לבו את רגליו ונעשה קל ללכת".

אַזוי אויך בענינו – די שליחות פון רבותינו נשיאנו: וואָס פאַר אַ בעסערע בשורה טובה איז דאָ – ווי די הבטחה פון רבותינו נשיאנו צו אַלע זייערע שלוחים, אַז זיי וועלן מצליח זיין און זיי וועלן באַקומען אַלע ברכות והצלחות וכו'.

(* וכמז"ל במעלת תפלת מנחה () .)

משמעות ההכרזה "יחי אדוני המלך דוד לעולם"

תוכנה של ההכרזה "יחי אדוני המלך דוד לעולם" הוא התגלות מציאותו דמלך המשיח ועי"ז ולאחרי זה באה התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו כו'

● עיקר החידוש דביאת המשיח הוא בהתגלות מציאותו, כי, כל פרטי הענינים שלאחרי זה (התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו לגאול את ישראל, וכל הענינים דימות המשיח), באים כתוצאה והסתעפות מהתגלות

מציאותו, וכלולים בה ● צריך כאו"א מישראל להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהדגשת הענין ד"כל ימי חיך להביא לימות המשיח", על-ידי-

זה שכל מציאותו, תיכף כשניעור משנתו, חדורה בהחיות דמשיח ● משיחות ליל ה', אדר"ח כסלו, וש"פ תולדות ה'תשנ"ב - מוגה

א. ע"פ הידוע שכל הענינים דלעתיד לבוא תלויים במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות¹, מובן, שבעבודת ההכנה להגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקינו צ"ל מעין ההתחדשות ש"עתידים להתחדש כמותה", בדוגמת החידוש דמולד הלבנה, שהו"ע התגלות העצם דישראל, עצם הנשמה שלמעלה גם מבחי' היחידה:

נוסף על המדובר כמ"פ שהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקינו באה עי"ז שכאו"א מישראל מגלה ניצוץ משיח שבו, בחי' היחידה (כנ"ל*) – יש להוסיף ולתקן שעיקר הכוונה היא (לא לבחי' היחידה שהיא א' מחמשה שמות שנקראו לעצם הנשמה,

(1) תניא רפ"ז.

אלא) להתגלות **עצם הנשמה ממש**, שזהו אמיתת ענינו של משיח (הן ניצוץ משיח שבכאו"א מישראל, והן ועאכו"כ משיח הכללי), העצם דישראל שלמעלה מבחי' היחידה.

ויש לומר, שענין זה מרומז בלשון הכתוב² "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתי" – "מצאתי" (גם) מלשון "מצוי", שמורה על עצם המציאות שהוא למעלה מתואר וגדר כו', למעלה גם מגדר של מציאות, ורק מפני שמוכרחים להשתמש בביטוי מסוים משתמשים בלשון "מצוי" (כנ"ל*), היינו ש"מצאתי דוד עבדי" קאי על העצם דנשמת

(2) בתהלים מזמור פ"ט – שממנו באים למזמור צדי"ק, השייך במיוחד לשנה זו, שנת הצדי"ק.

(* ס"ה בהשיחה - סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 126 .)

(* ס"ב בהשיחה - סה"ש תשנ"ב ח"א ע' 122 .)

שכאשר החיות דכאו"א מישראל הוא בענין המשיח הנ"ל, ה"ז מביא (בדרך ממילא) למעמד ומצב דימות המשיח, שהעצם דישראל יה' בהתגלות בפועל ממש; ובזה גופא "לימות המשיח" לשון רבים, די"ל שרומז על שתי התקופות הכלליות שבימות המשיח⁶, ורומז גם על כל ריבוי העליות שיהיו בימות המשיח באופן של הליכה מחיל אל חיל עד אין קץ.

ובפרטיות יותר:

הענין ד"כל ימי חיך להביא לימות המשיח" מתבטא בכך שתיכף כשניעור עצם הנשמה (שמתגלה עצם מציאותו ורק העצם) מרגיש **בנשימת** האויר ענינו של משיח⁷ – **אויר של משיח** ובלשון חז"ל⁸ "רוחו של מלך המשיח".

ויש לומר ש"אויר (רוח) של משיח" הוא למעלה גם מ"אורו" של משיח¹⁰, כי **אור** של משיח מורה על **ההתגלות** דמשיח ע"י **פעולותיו** (כמו "ילחם מלחמות ה'" עד ש"נצח"¹¹, וכיו"ב), משא"כ **אויר** של משיח מורה על **העצם** (חיות) דמשיח, כלומר התגלות **מציאותו** (מציאות שקיימת גם לפני¹²

(6) ראה לקו"ש חכ"ז ע' 198 ואילך. ועוד.

(7) וגם בעת השינה נושם האויר של משיח, אלא שאינו מרגיש זה, ולכן עיקר הענין ד"למען תזכור... כל ימי חיך להביא לימות המשיח" מתחיל כשניעור משנתו (ועי"ז נפעל גם בעת השינה).

(8) ב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א.

(9) זח"ג לד, ב. נת' בלקוטי לוי"צ לזח"ג ע' ריט ואילך.

(10) כידוע ש"אויר" אותיות אור י', שהיו"ד* הוא מקור ה"אור", וכפי שרואים במוחש שאור הנר הוא כשיש אויר סביב האור (ובלא אויר יכבה ולא יאיר כלל), היינו, שהאויר הוא מקור האור (כמבואר בדרושי חנוכה (תו"א מקץ מב, ג. וראה גם ספר הערכים חב"ד (כרך ב) מע' אויר. וש"נ)).

(11) רמב"ם הל' מלכים ספי"א.

(* שרומז גם על היוד' שבנפש האדם, יוד' עקב, נקודת היחודות, בחי' היחידה, ועד לעצם הנפש שלמעלה גם מבחי' היחידה.

משיח שלמעלה מתואר וגדר (למעלה גם מבחי' יחידה הכללית), שלכן נקרא בשם "מצוי" ("מצאתי"); **ולאח"ז** "בשמן קדשי משחתיו", ש"שמן" מורה על בחי' היחידה הכללית שבנשמת משיח, שחודרת בכל עניניו, בדוגמת השמן שמפעפע בכל דבר³.

וענינו בעבודת כאו"א מישראל – שגם **לפני** שפועל בעצמו התגלות בחי' היחידה, ביטול והודאה והתמסרות להקב"ה [ועד שנמצא במעמד ומצב שאין לו להרהר בדברי תורה⁴, ובודאי לא בחי' היחידה שבתורה פנימיות התורה] – ישנה עצם מציאותו, **עצם הנשמה**, ו"ידיעה" זו (רק – שניעור משנתו) פועלת ומביאה לכל עניני העבודה בפועל ממש כפי שחודרים **בהתגלות** דעצם הנשמה, וזהו אמיתת הענין דביאת המשיח, שהעצם דישראל הוא בהתגלות בפועל ממש (כנ"ל⁵).

ב. ויש לומר שענין זה מרומז בלשון חז"ל "כל ימי חיך להביא לימות המשיח":

"כל ימי חיך" – פירושו בכל רגע ורגע שהאדם חי, הן ביום והן בלילה, הן ער והן ישן, שגם אז הוא חי ע"י נשימת האויר ("כל הנשמה תהלל י-ה", "על כל נשימה ונשימה שאדם נושם כו"⁵) שמוכרח להיות בכל רגע ורגע (משא"כ אכילה ושתיה), ו"כל ימי חיך להביא לימות המשיח" – פירושו שהחיות שלו (בכל רגע ורגע) הוא בהבאת ימות המשיח, כלומר, לא רק בשעה שחושב ומדבר ועושה פעולות להביא המשיח, אלא עצם חיותו ("חיך") הוא להביא לימות המשיח.

ויש להוסיף בדיוק הלשון "להביא לימות המשיח" – "להביא" דייקא, ולא בלשון הרגיל "לרבות", ו"לימות המשיח" לשון רבים –

(3) ראה חולין צז, רע"א. שר"ע יו"ד סק"ה ס"ה.

(4) ראה שר"ע אדה"ז אר"ח (מהדו"ת) ס"א ס"ו.

(5) תהלים בסופו. ב"ר פי"ד, ט. דב"ר פ"ב, לו.

(* ס"ט בהשיחה - שם ע' 129.

כיצד יכולים להמתין ל"כיבודים" כשמדובר בפיקוח נפש!?

כאשר מעוררים שיש לעסוק בענין מסויים, נעשה סדר שלכל לראש צריכים לארגן אסיפה, ובאסיפה זו יחליטו שצריכים לארגן עוד אסיפה וכו'... – אין זמן לאסיפות, "משיח צדקנו שטייט הינטערן וואנט"... "הנה זה עומד אחר כתלנו"¹, ובמילא, צריכים להשלים את העבודה דהפצת המעיינות חוצה בפועל ממש, "כל יומא ויומא עביד עבידתי"², ובמקום זה – עושים "אסיפות"...

[. .] כיצד יכולים לשבת בשלוח – כאשר יודעים שישנו פס"ד ברמב"ם³ שהעולם כולו שקול, וע"י "מצוה אחת, הרי הכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות, וגרם לו ולהם תשועה והצלה"!... כלומר, לא זו בלבד שביכלתו לפעול איזה תיקון בעולם, אלא ביכלתו לגרום "תשועה והצלה" לכל העולם! וכיצד יכולים "להתנפח" ולהמתין ל"כיבודים" – כאשר יודעים שמדובר אודות יהודי שנמצא במצב של פיקוח-נפש, שאז צריך אפילו "כהן-גדול" להפסיק באמצע עבודת יום הקדוש בקודש הקדשים, ולצאת לפנות גל של אבנים, אפילו על הספק וספק ספיקא⁴ – שמא יוכל להציל יהודי שנמצא שם!!

יעשה כאו"א חשבון צדק בנפשו: כמה "נרות להאיר" הדלקת בערב שבת זה, וכמה "נרות להאיר" הדלקת ביום שלפנ"ז!?!...

הגיע הזמן להתעורר מהאדישות והתרדמה – כלשון הרמב"ם³: "עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם", ולזרוק את עצמו ("אריינווארפן זיך") מתוך מסירה ונתינה בעבודה דהפצת המעיינות חוצה.

(משיחת ש"פ תולדות, מבה"ח וער"ח כסלו ה'תשמ"ה - בלתי מוגה)

(1) שה"ש ב, ט. וראה "קול קורא" שנדפס ב"הקריאה

והקדושה" סיון תש"א. אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ

ח"ה ע' שסז. ועוד.

(2) זח"ג צד, רע"ב.

(3) הל' תשובה פ"ג ה"ד.

(4) יומא פג, א – במשנה. רמב"ם הל' שבת פ"ב ה"ח.

טוש"ע וואדה"ז אר"ח שכ"ט ס"ג.

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ח ר' **משה נחום** בהרה"ח ר' **מרדכי מענדל** ע"ה קדנר

נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסת, ה'תשע"א

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכס, בגאולה האמתית והשלימה

במברק, באיזה אופן שיהי, לתבוע ולומר שלא יוותרו על אף יהודי אחד ויחיד, ובמילא אסור להביא למצב שיהודי יכשל ולא יידע עם מי בנו או בתו מתחתנים, או לפני מי הוא אומר שיעור מחר בבוקר, או את מי הוא מעלה לתורה מחר בבוקר.

וכפי שכבר קרה ויודעים על כמה מאורעות שאירעו כך.

דרושה מחאה הכי נמרצת ודרישה הכי נמרצת, שמוכרח להיות "גיוור כהלכה"

ג. [.] כאשר דיברתי עם מישהו על כך, הוא אמר לי שכל הרישום (של גוים כיהודים) אינו נוגע לכלום, ואף אחד לא יתבלבל מזה, אלא זה ענין של "סטאטיסטיקה" בלבד...

ראיתי שלא אוכל להתסדר איתו אלא על-ידי ציטוט מהגמרא שאיתה הוא לא יוכל להתווכח – ואמרתי לו שאותו דבר מספרת הגמ' (על חנה ושבעת בני):

הי' ילד קטן אשר מולו עמד אנטיוכוס, וקודם לכן אנטיוכוס ניסה את ששת אחיו שיעבדו עבודה זרה ולא הצליח, והם, רחמנא ליצלן, נהרגו על קידוש השם, ועתה נותר הילד השביעי הקטנטן לבדו. אמר לו הקיסר: הקשב, אינני מבקש ממך לעבוד עבודה זרה, אלא רק ענין של "סטאטיסטיקה": מכיון שמסביבו עומדים גוים, אזי הוא יניח על הקרקע טבעת ויבקש מהילד שירדים אותה ויביא לו...

ולכאורה, כאשר זה כרוך בסכנת נפשות – לא רק שאפשר להרים את הטבעת אלא מוכרחים לעשות זאת! שהרי כשם שהדין הוא "יהרג ואל יעבור" כך גם לדעת כמה פוסקים הוא להיפך (שכאשר לא חייבים למסור את הנפש אזי הדין הוא ש"יעבור ואל יהרג"), ועאכ"כ כאשר הילד ראה שאין זו גזירה סתם אלא, רחמנא ליצלן, הרגו את ששת אחיו בפניו!

אעפ"כ הוא אמר: כיון שיהודי אחר יפרש זאת שהוא השתחוה לעבודה זרה, אף שהדין הוא שכאשר משתחווים לעבודה זרה, ויודעים שזה לא מאהבה ולא מאמונה, זה לא נקרא שהוא משתחוה לעבודה זרה – מספרת הגמ' בגיטין מעשה פשוט – הילד הזה לא נתן שירמו אותו, והרגו אותו, ר"ל, וציוו לכתוב סיפור זה בתורה שבעל-פה לכל הדורות כולם, כדי שאם יבואו ויאמרו שזה רק "סטאטיסטיקה", שלא יתפעלו מכך!

[.] וכאמור, אין זה דבר הנתון לשקלא וטריא, אלא דבר הנוגע לפועל: דרושה מחאה הכי נמרצת ודרישה הכי נמרצת, בדרכים המתאימות, שמוכרח להיות "גיוור כהלכה", ויפה שעה אחת קודם.

ואזי יהי גם ה"בעתה אחישנה", "זכו – אחישנה", ובקרוב ממש, בשמחה וטוב לבב ובטוב הנראה והנגלה.

(תרגום חפשי של קטעים משיחת כ"ף מנחם אב ה'תשל"א – בלתי מוגה)

למלכות¹²) בתור מלך המשיח, ולאחרי התגלות מציאותו (אזי שבאין ערוך מאורו של משיח), מתחילה ההתגלות לעיני כל ע"י פעולותיו אור של משיח).

ועפ"ז מובן שעיקר החידוש דביאת המשיח הוא בהתגלות מציאותו ("מצאתי דוד עבדי"), כי, כל פרטי הענינים שלאח"ז (התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו לגאול את ישראל, וכל הענינים דימות המשיח), באים כתוצאה והסתעפות מהתגלות מציאותו, וכלולים בה, כשם שמולד הלבנה כולל התגלות אורה באופן של הוספה מרגע לרגע עד למילוי ושלימות הלבנה.

ויומתק בדיוק הלשון "כל ימי חיך להביא לימות המשיח" – שהחיות ("חיך") כשנתגלתה מציאותו מביאה (בדרך ממילא) לימות המשיח, כיון שמציאותו (חיותו) כוללת כל פרטי הענינים דימות המשיח, שכולם כלולים בהתגלות עצם מציאותו (מולד הלבנה).

ג. ובנוגע לפועל – "המעשה הוא העיקר"¹³:

כיון שכבר הי' מולד הלבנה ("שהם עתידים להתחדש כמותה") בראש חודש כסלו "ראש חודש של גאולה", חודש השלישי (שקשור עם גאולה השלישית וביהמ"ק השלישי) דשנת ה'תשנ"ב (הי' תהא שנת נפלאות בה, בכל מכל כל) – צריך כאו"א מישראל להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהדגשת הענין ד"כל ימי חיך להביא לימות המשיח", ע"ז שכל מציאותו, תיכף כשניעור משנתו, חדורה בהחיות דמשיח (שזוהי עצם מציאותו של כאו"א מישראל, משיח שבו) שמביאה לימות המשיח.

12) "מאותן הבאים מבני דוד ועדיין הי' להם ממשלה גם בגלות . . . כגון רבינו הקדוש" (חדא"ג מהרש"א לסנהדרין צח, ב).

13) אבות פ"א מ"ז.

וענין זה יכול וצריך להיות גם ברגע זה – ע"י התעוררות מחודשת בתוקף מחודש דעצם הנשמה (ע"ד נייעור משנתו) "להביא לימות המשיח", ע"ז שמוסיף עוד "מצוה אחת" כדי להכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות ולהביא לו ולהם תשועה והצלה¹⁴.

וכל זה – לאו דוקא בענינים נעלים הקשורים עם בחי' היחידה, כמו לימוד והפצת תורת החסידות, יחידה שבתורה, אלא גם (ובעיקר) בענינים פשוטים, כמו נתינת צרכי הגשמיים של יהודי, הקשורים עם עצם מציאותו (נשמה בגוף¹⁵), כולל ובמיוחד הצרכים הנוספים חודש כסלו, בימי חנוכה, ימי שמחה והלל¹⁶, שמוסיפים בסעודות של שמחה¹⁷, כולל גם המנהג דנתינת מעות חנוכה (כפי שנהגו רבותינו נשיאינו¹⁸), ולפנ"ז בסעודות והתוועדויות של שמחה דימי הגאולה יו"ד וי"ט כסלו.

ד. ויה"ר והוא העיקר – שבתחלת חודש כסלו, חודש הגאולה, תבוא בפועל ובגילוי הגאולה האמיתית והשלימה, התחלת הגאולה ושלמותה, ע"י משיח צדקנו – "יעמוד מלך מבית דוד כו", עד ש"יתקן את העולם לעבוד את ה' ביחד, שנאמר¹⁹ אז אהפוך אל עמים גו' לעבדו שכם אחד¹¹.

וכמרומו גם בסיום וחותם ההפטרה דשבוע שעבר ובהתחלת פרשת השבוע:

ההפטרה דשבוע שעבר מסתיימת בהכרזה

14) קידושין מ, רע"ב. רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.

15) גוף גשמי שהתהוותו מ"מהותו ועצמותו . . . (ש)הוא לבדו בכוחו ויכולתו לברוא יש מאין" (תניא אה"ק ס"כ), ובו דווקא היא בחירת העצמות (ראה תניא פמ"ט. סה"ש תורת שלום ע' 120 ואילך).

16) רמב"ם הל' חנוכה פ"ג ה"ג.

17) ראה לקו"ש ח"י ע' 142 ואילך. וש"נ.

18) "היום יום" כ"ח כסלו. וראה לקוטי לוי"צ אגרות-קדוש ע' שנח.

19) צפני' ג, ט.

השומע יצחק לי²³ ("יצחק")²⁴, ולא עוד אלא שפועל גם על אה²⁵, הן הברור דלבן (בפרשת ויצא) והן הברור דעשו (בפרשת וישלח), "עד אשר אבוא אל אדוני שעירה"²⁶, "בימי המשיח, שנאמר²⁷ ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה"²⁸ – תיכף ומיד ממש. ■

בהמשך הפרשה (כז, כח ובפרשי) "ויתן", "יתן ויחזור ויתן".

(23) וירא כא, ו.

(24) ולהעיר שלעתיד לבוא יאמרו ליצחק דוקא "כי אתה אבינו" (ישע'י סג, טז. שבת פט, ב. וראה תו"א פרשתנו יז, ג. תו"ח שם ד, ד ואילך. ועוד).

(25) להעיר ש"תולדות יצחק" הם "יעקב ועשו האמורים בפרשה" (פרש"י ריש פרשתנו).

(26) וישלח לג, יד.

(27) עובדי' בסופו.

(28) פרש"י וישלח שם.

"יחי אדוני המלך דוד לעולם"²⁰ – נצחיות מלכות דוד שנמשכה במלכות שלמה, ששלימותה ע"י המלך המשיח שהוא "מבית דוד ומזרע שלמה"²¹ – שתוכנה של הכרזה זו הוא התגלות מציאותו דמלך המשיח.

ועי"ז ולאח"ז באה התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו כו' – כמרומז בהתחלת פרשת השבוע: "ואלה תולדות יצחק" – שהלידה ("תולדות") דמלך המשיח (התגלות מציאותו) היא באופן גלוי לעין כל ("ואלה"²²), עד ש"כל

(20) מלכים-א, א, לא.

(21) סהמ"צ להרמב"ם מל"ת ש"ב. פיה"מ סנהדרין ר"פ חלק יסוד הי"ב. אגרת תימן.

(22) ובפרטיות יותר: לא רק "אלה", אלא "ואלה" (בתוספת וא"ו*), "מוסיף על הראשונות", וע"ד מ"ש

(* ולהעיר מהשייכות דאית וא"ו להגאולה - חמשה ואי"ן ד"יעקוב" (פרש"י בחזקוניו כו, מב).

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש

לזכות האשה רייזל פרומא בת חי' רחל שתחי'

ולזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו

ולזכות חי' רחל בת שפרנצא שתחי'

ולזכות הנא לאה בת חי' רחל, עדינה בת חי' רחל, מרים בת חי' רחל, וצבי בן חי' רחל שיחיו

מוקדש לעילוי נשמת

הרה"ג הרה"ח ר' חיים משה יהודה בהר"ר ירמיהו הכהן ולאה ע"ה בלוי

מו"ל כת"י הראשונים, רב בית כנסת ומנהיג רוחני במשך יובל שנים, וזיכה אלפים במצוות תפילין ומוזוה נפטר ג' אייר ה'תשס"ג, לסדר "אמור אל הכהנים"

ולע"נ זוגתו הרבנית חנה חי' הנה בת ר' מאיר שמריהו ורחל – נפטרה י"ג כסלו ה'תשמ"ג

יה"ד שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

מיישבים גוים בא"י בכספים שנתרמו בשעת "כל נדרי"!

תרגום חפשי ללשון הקודש - בעריכת מערכת "יחי המלך"

א. [בנוגע ל"מיהו יהודי":] דובר כמה פעמים אודות מה שנדפס כבר, שליישב משפחת עולים בארץ ישראל עולה בסביבות שלושים אלף דולר.

מהיכן משיגים כסף זה?

– בשעת תפילת כל נדרי ביום הכיפורים, כאשר אומרים את ה"כל נדרי" בניגון הידוע, מעוררים את המתפללים ואומרים להם: היות והנכם עומדים לפני הקב"ה ביום הקדוש ובמקום קדוש – תתרמו למען העלי' לארץ הקודש. וכך מקבצים מהם ח"י דולר ועשר דולר וכו', ומהמגבית של כל נדרי ("כל נדרי אפיליס") יישבו כך וכך משפחות של גוים (שנרשמו כיהודים) בארץ הקודש!

אלא שהקב"ה עזר וחלק מהם כבר חזר למקום מוצאו בחזרה, לאחרי ששה חודשים של חופש ("וואקיישן")...

[הסדר הוא שבתחלת תקופת התיישבותו בארץ ישראל אין העולה זקוק לשלם מאומה – שולחים אותו ללמוד באולפן, אח"כ לוקחים אותו לטיוולים כדי להראות לו את ארץ ישראל, לאחמ"כ נותנים עוד כמה ענינים טובים, וכך זה נמשך מינימום ששה חודשים. ואז הוא נזכר שיש לו אחות, אמא ואבא במקום מוצאו עם כל שאר הענינים, אזי הוא אומר להם "כל טוב" ונוסע בחזרה...]

אך ה-30 אלף דולר מהמגבית דכל נדרי נשארו תקועים שם ("אריין-געשטעקט דאָרטן")! ולא שיש להם כסף מיותר – אלא כאשר נותנים זאת לגוי חסר אח"כ כשצריכים לתת ליהודי, ואזי מוכרחים לוותר על היהודי מאחר ואין כסף עבורו!

להיכן הלך הכסף? – להביא לארץ ישראל כך וכך גוים מדרום-אמריקה, כך וכך גוים ממאָרסיי (צרפת) וכך וכך גוים מוינה וכו'.

*

ב. [. . .] ובנוגע לפועל, הכוונה היא, כמדובר כמ"פ, שיידעו אשר החוק "מיהו יהודי" עדיין בתוקפו רחמנא ליצלן, והצרה היא שהוא לא רק על הנייר אלא מיושם בפועל, בעיקר בדרום אמריקה, ובהדרגה גם בכמה וכמה מקומות בעולם.

וכאשר שואלים מישהו: היתכן? הוא מסביר שישנו חוק, ויושבים שם (בכנסת) אנשים שמנהלים את חייהם הפרטיים ע"פ תורה ומצוות, והם (או שליחיהם) חותמים על הנייר האומר שהגוי הוא "יהודי"!

לכן, כל אחד ואחת "אשר נגע יראת ה' בלבו", עליו לעשות כל התלוי בו, אם בכתב או

חסר רק ה"מכה בפטיש"

לפי כל הסימנים שבגמ' ובברייתא, וכמדובר כמ"פ – נמצאים אנו באמצע אחרית הימים, וחסר רק ה"מכה בפטיש", ע"י הקב"ה ומלכא משיחא – על כל עניני הגלות בפועל, ומיד מתגלה לעיני בשר, "וראו כל בשר יחדיו", ש"והיתה לה' המלוכה".
(משיחת ר"ח כסלו ה'תשמ"ח - בלתי מוגה)

הפצת המעינות אינה תחליף לגאולה כפשוטה

[. .] כסיפור נשיא דורנו אודות הרביים שלפניו (ולהעיר על הפלא אשר, אע"פ שלא הי' נוהג לספר הכל אודותם, הנה דוקא סיפור זה סיפר וגילה וציוה לפרסם כו') שפעם באו לתבוע מאת אדמו"ר הזקן, ולנוסח אחר מאת אדמו"ר הצמח צדק, שכבר כלו כל הקיצין ועדיין לא באה הגאולה וענה שכיון שהפצת המעינות חוצה והחסידות של הרביים היא כבר באופן כזה שהמעינות הם בגלוי, ההפצה היא בגלוי והגיעה עד לחוצה בגלוי – הרי כבר ישנו ענין של גאולה, אבל השיבו על זה שצריכים את הגאולה האמיתית והשלימה **בפועל**.

כלומר, שהעיקר הוא גאולה כפשוטה דוקא ואי אפשר להחליף זאת אפילו ע"י ענין נעלה כל כך כהפצת המעינות חוצה, ולא די אפילו בהפצת המעינות כפי שנתפשטה בימי אדמו"ר הזקן ביחס להפצה בימי הבעש"ט והמגיד – הנהגה שהתחילה בעיקר בי"ט כסלו (והרי עומדים בר"ח כסלו שכולל כל עניני החודש ועאכו"כ יום עיקרי כל כך שהוא עצמו נעשה "ראש השנה" על כל השנה כולה ועאכו"כ ביחס ליום ר"ח) ואעפ"כ מוכרחים גאולה בפועל דוקא, כנ"ל.

(משיחת ליל אדר"ח כסלו ה'תש"נ - בלתי מוגה)

משיח צדקנו לא ממתין לאליהו הנביא אלא בא יחד עמו

ועוד והוא העיקר – שתכף ומיד זוכים לבואו של השליח האמיתי, "הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא", שמבשר על ביאת משיח צדקנו, ויתירה מזה, שמשיח צדקנו לא ממתין לביאת אליהו הנביא, אלא בא ביחד עמו, וכאו"א מאתנו, בתוככי כלל ישראל, נעשה שליח להודיע לעצמו, לבני ביתו, ולכל הסביבה כולה, ש"הנה זה (משיח צדקנו) בא", "מראה באצבעו ואומר זה".

(משיחת ש"פ תולדות ה'תנש"א - בלתי מוגה)

מדוע מהפיכות קיצונית מתרחשות בימינו בשקט

[. .] ההדגשה דבירור העולם בתקופתנו זו כהכנה לימות המשיח, היא רק באופן ד"אמורים בפרשה", בתורה, אלא גם) באופן הנראה בגלוי במצב העולם כולו בימינו אלה. ובהקדמה:

ישנם התמהים על המדובר בתקופה האחרונה שעומדים אנו בסוף זמן הגלות, עקבתא דמשיחא, ושואלים: היכן רואים זאת? הרי עולם כמנהגו מידי שנה כרגיל נוהג? – ולפלא הכי גדול שאינם מתבוננים בהמאורעות שמתרחשים בעולם, מאורעות הגלויים ומפורסמים!

בתקופה האחרונה (החל משנים הכי אחרונות, ומוסיף והולך מזמן לזמן) מתרחשים ברחבי העולם **מהפיכות קיצוניות**, מן הקצה אל הקצה, ובחסידי ה' מתרחשים מהפיכות אלה **בשקט**, כלומר, ללא מלחמות ושפיכות-דמים, רחמנא ליצלן, עד כדי כך, שחיי היום-יום (בעניני המסחר וכיו"ב) ממשיכים להתנהל ע"ד הרגיל, כאילו עולם כמנהגו נוהג, למרות שמתרחשת מהפיכה קיצונית בהנהגת המדינה כולה, אלא שהיא מהפיכה **פנימית**, בדרכי פוליטיקא מדינית:

לכל לראש ומתחיל ממדינת רוסיא (המדינה שממנה בא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו יחד עם תלמידיו ושלוחיו), אשר, לאחר תקופה של שבעים שנות משטר **תקיף ואימתני** שהפיל חיתתו על כל תושבי המדינה, עד שאפילו עבור התבטאות של ביקורת על המשטר היו עונשים להשלח לארץ גזירה (סיביר וכיו"ב) – נעשה לפתע, בפרק זמן קצר ביותר, **שינוי קיצוני** (ע"י העומדים בראש הנהגת המדינה) במשטר המדינה, ומתפשט גם בשאר מדינות דוגמתן.

ועד"ז במדינת סין – שבתקופה האחרונה מתרחשת מהפיכה בהנהגת המדינה בפנים וגם בנוגע לקשר ויחס עם שאר מדינות העולם, וכיו"ב, וכן במדינת הודו – שבפרק זמן קצר יחסית הוחלפו ראשי השלטון ששלט במשך תקופה ארוכה, ועד"ז מהפיכות קיצוניות בעוד כמה מדינות ברחבי העולם, ועד ל"איי הים", אשר, אין צורך לפרט ולהאריך, כיון שהדברים ידועים ומפורסמים.

והמדובר אודות מהפיכות במדינות כאלו שיש בהם **ריבוי עצום** של בני-אדם, כלומר, מהפיכות בממשלות ומשטרים שמנהיגים **בליוני אנשים בכל רחבי העולם**, ועד לרוב האנשים שבכל העולם!

(1) עי"ז שנשתלשל מהתורה – "אסתכל באורייתא מאמר – "בר נש אשתדל באורייתא ומקיים עלמא", וברא עלמא" "זח"ב קסא, רע"ב). ולהעיר גם מהמשך שנעשה ע"י עבודתם של ישראל, כדלקמן בפנים.

וה"נס" שבדבר – ולפלא הכי גדול שלא שמים לב לכל זה, "אין בעל הנס מכיר בנסו"² – שמהפכות קיצונית, שיש להם השפעה ישירה על רוב העולם, מתרחשות בשקט ובמנוחה, דבר שאין לו אח ורע בתולדות האנושיות כולה:

מהפיכות במשטר ושלטון של מדינות היו מלווים תמיד במלחמות עקובות דם שהתנהלו במשך תקופה ארוכה, שיבשו את מהלך החיים, הביאו הרס וחורבן ר"ל. ואין צורך להרחיק לכת ולחפש בדברי ימי העולם בדורות שלפנ"ז, כיון שראינו בדורנו זה את החורבן הנורא במלחמת העולם השני, לא תקום פעמיים צרה.

ואילו בימינו אלה, מתרחשים מהפכות קיצוניות גדולות יותר, ברוב העולם, ובחסדי ה', ה"ז ללא מלחמות ללא שפיכות דמים, ח"ו, אלא מתוך שקט ומנוחה.

ויש להוסיף, שמהפכות בעולם בימינו אלה רואים (לא רק ביחס להנהגת בני-אדם, אלא) גם ביחס לשאר הנבראים שבעולם, חי צומח ודומם – רעידות אדמה שאירעו בתקופה האחרונה, בפרק זמן קצר, ונמשכות גם עתה במקומות שונים בעולם (גם במדינה זו), ובחסדי ה', הקרבנות היו במספר קטן, ובפרט ביחס למקרים דומים שאירעו בתקופות שלפנ"ז.

וביאור השייכות דכהנ"ל לבנ"י – (דלכאורה, מאורעות שמתרחשים במהלכי הפוליטיקה ברחבי העולם (ללא קשר ישיר לבנ"י)³) אינם מענינים של בנ"י, שתפקידם לעסוק בלימוד התורה וקיום המצוות) – בכמה פרטים:

א) הכרת גדלות הא-ל ונתינת שבח והודי' על גודל חסדיו – שכן, נוסף לגדלות הא-ל שנראית בהנהגת הטבע, כמ"ש "השמים מספרים כבוד א-ל גו"⁴, "כי אראה שמך מעשה אצבעותיך ירח וכוכבים אשר כוננת"⁵, מודגשת יותר גדלות הא-ל בהנהגה נסית, כבנדודי', שמהפיכות קיצונית ברחבי העולם מתרחשות בשקט ומנוחה, נס גדול שאינו אלא בכחו של הקב"ה ה"כל יכול"! ועל כך יש להודות להקב"ה על גודל החסד שבדבר, במכ"ש וק"ו מנתינת שבח והודי' על הנהגת הטבע מידי יום ביומו.⁶

ב) הוספה באמונה בביאת המשיח והצפי' לביאתו, "אחכה לו בכל יום שיבוא" – שכן, מהפכות בעולם הם מהסימנים שהובאו במדרשי חז"ל על התקופה דעקבתא דמשיחא⁷, וכשרואים מהפכות גדולות בימינו אלה, ה"ז סימן נוסף שנמצאים אנו ברגעים האחרונים דעקבתא דמשיחא, ותיכף ומיד ממש בא משיח צדקנו.

(משיחת ליל אדר"ח כסלו ה'תש"נ - מוגה)

(2) נדה לא, א.

(3) מלבד העובדה שבכמה מדינות נעשה קל יותר לקיים תומ"צ.

(4) תהלים יט, ב.

(5) שם ח, ד.

(6) ופשוט, שההתעסקות בלימוד התורה וקיום המצוות אינה גורעת כלל בהתבוננות בגדלות הא-ל

ונתינת שבח והודי' על גודל חסדיו.

(7) ולדוגמה: "אם ראית מלכיות מתגרות אלו באלו צפה לרגלו של משיח" (ב"ר פמ"ב, ד). "שנה שמלך המשיח נגלה בו כל מלכי אומות העולם מתגרים זה בזה כו" (פסיקתא רבתי פיסקא קומי אורי). והרי תוכן ד"מלכיות מתגרות" הוא מהפכות בעולם, אלא, שבחסדי ה' ה"התגרות" היא מתוך שקט ומנוחה.

שייכות פרשת תולדות להגאולה

יום השבת בכלל שייך לגאולה – "שבת ומנוחה לחיי העולמים"¹, ועד"ז פ' תולדות – התחלת הפרשה היא "אלה תולדות יצחק", לשון גילוי כמו "מראה באצבעו ואומר זה"² וכפירוש רש"י – "הקב"ה צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם והעידו הכל אברהם הוליד את יצחק" (וכמבואר במאחז"ל³ שהדמיון בין אברהם ויצחק הי' כל כך גלוי ("אלה") עד שהיו צריכים סימן להבדיל ביניהם), ועד"ז בהמשך הפרשה (ה"תולדות" והפרטים שבגילוי ד"אלה") "ויתן לך", "יתן ויחזור ויתן" – שגם זה מורה על המשכה וגילוי נעלים ביותר (כבר מתחילתם) (כמובן מזה שההתחלה היא בהוספה ד"ויתן", כנ"ל), ובפרט שבפסוק זה מתחיל חלק מיוחד בפרשה בקריאת התורה וכו') (כמדובר בזה כמ"פ בארוכה ומבואר בפרטיות הן בדרושי חסידות והן בספרי נגלה השייכים לפסוק זה.

ויהי רצון שכן יהי' בפועל ממש, שכן, כשם שנס אמיתי הוא דוקא כאשר איננו נשאר בהעלם אלא נראה ונרגש בגלוי, עד"ז בנוגע לגאולה שצריכה לבוא בפועל ממש, באופן גלוי וניכר עד כדי כך שאפשר להכיר בו בחוש המישוש.

וכסיפור נשיא דורנו⁴ אודות הרביים שלפניו (ולהעיר על הפלא אשר, אע"פ שלא הי' נוהג לספר הכל אודותם, הנה דוקא סיפור זה סיפר גילה וציוה לפרסם כו') שפעם באו לתבוע מאת אדמו"ר הזקן, ולנוסח אחר מאת אדמו"ר הצמח צדק, שכבר כלו כל הקיצין ועדיין לא באה הגאולה וענה שכיון שהפצת המעינות חוצה והחסידות של הרביים היא כבר באופן כזה שהמעינות הם בגלוי, ההפצה היא בגלוי והגיעה עד לחוצה בגלוי – הרי כבר ישנו ענין של גאולה, אבל השיבו על זה שצריכים את הגאולה האמיתית והשלימה בפועל.

כלומר, שהעיקר הוא גאולה כפשוטה דוקא ואי אפשר להחליף זאת אפילו ע"י ענין נעלה כל כך כהפצת המעינות חוצה, ולא די אפילו בהפצת המעינות כפי שנתפשטה בימי אדמו"ר הזקן ביחס להפצה בימי הבעש"ט והמגיד – הנהגה שהתחילה בעיקר בי"ט כסלו⁵ (והרי עומדים בר"ח כסלו שכולל כל עניני החודש ועאכו"כ יום עיקרי כל כך שהוא עצמו נעשה "ראש השנה" על כל השנה כולה ועאכו"כ ביחס ליום ר"ח) ואעפ"כ מוכרחים גאולה בפועל דוקא, כנ"ל.

(משיחת ליל אדר"ח כסלו ה'תש"נ - בלתי מוגה)

(1) תמיד בסופה.

(4) ראה לקו"ש ח"ו ע' 80 הערה 70. ח"יח ס"ע 490

(2) ראה תענית בסופה. שמו"ר ספכ"ג. פרש"י בשלח ואילך. ועוד.

(5) סה"ש תו"ש ס"ע 112 ואילך.

טו, ב.

(3) ב"מ פז, א.

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר צבי הירש ע"ה סטראל - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו טשרנא גיטל בת ר' יעקב ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

וה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נרדת בנם - יבלחט"א - הרה"ח שמואל סטראל ומשפ' שיחיו